

Acésta f6ia ese
cate 3 c6le pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, 6ra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

F6i'a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abon6za la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiuu, s6u prin posta
s6u prin domnii co-
lectori.

Nr. 16.

Brasiovu 15. Augustu 1869.

Anulu II.

Din cronic'a lui Michailu Cserei. 1661—1711.

(Continuare).

(Despre unire).

Cronicariulu Cserei revine adesea, precumu mai vediuramu, asupra imparechieriloru confesionali din Transilvani'a, nicairi inse nu se ocupa cu afacerile religi6se ale natiunei romanesci asia inadinsu, precumu face elu ac6sta la an. 1699, unde dupace premite mai multe cause de certe, escate din nou intre reformati si catolici, apoi descrie inceputulu unirei din d6lele mitropolitulu Atanasie, fara c6 se atinga nimiculu despre primele incercari ale iesutiloru, facute in d6lele mitropolitulu Teofilu; din contra elu intretiese unu episodulu nespusu de tristu si dorerosu din vi6ti'a mitropolitulu Sav'a, carele statese mai nainte de Teofilu si de Atanasie. Se aud6mu inse pe Cserei intocma dupa insemnarile lui, incependu dela pag. 284 inainte.

Inca pre tempulu lui Mich. Apaffi, pre candu au venitu nemtii, boierii fruntasu de legea papistasiesca desbinanduse (de catra ceilalti), au prezentatu celorulalte confesiuni mai multe proiecte, prin care cerea, c6 se se st6rga toti acei articlii, prin carii era cercumscriu eesercitiulu religiunei papistasiesci din tempuri mai vechi in Transilvani'a; ei inse nepotenduse invo6 intre sine, suparara si urgitara adesea si pe imperatulu. Inse pre catu a fostu Kinski in vi6tia, pu6inu au potutu inainta in curtea imperatulu. Dupa m6rtea lui Kinski, regimulu trec6 in man'a lui Kollonics, care era f6rte clericalu. Atunci ei castigara orice voira; pentruc6, precumu am scristu si mai susu, iesuti6 se incuibara aici prin maiestria insielat6ria, dupa aceea in Clusiu st6rsera dela reformati biseric'a din cetatea vechia, 6ra dela bietii unitari colegiulu celu frumosu invecinatu cu aceea; dominiulu Monasturu ilu rescumparara dela chironomii lui Georgie Kollatovit cu banii reformatiloru si'lu tienura pentru sine; dupa acestea Stefanu Apor fac6 a se restaura biseric'a cea vechia si parasita dela Teiusiu, cumu si a se edifica alaturea chilii, care apoi se detera calugariloru albi (Praemonstratenses), carii apoi dupa m6rtea lui ocupara cu forti'a si mosii'a lui, pe care o posede pana in dio'a de astadi. Dela imperatulu castigara pentru cleru diece dieciuele (adica dieciuele din diece locuri), totu alese; totu asia iesuti6 insielara dela man'a fiscalulu si censulu catedraticu. Iesuti6 mersera si mai departe. Mich. Sava adica induplec6 pre locuitorii din Barabantiu

(Borb6nd) cu multe promisiuni si danii, c6 se se faca papistasu, apoi ocupara cu forti'a biseric'a de acolo. In Alb'a-Iuli'a luara biseric'a numita a lui B6thori. Neci cu atata nu se indestulara, ci casele de langa colegiulu reformatiloru le smulsera din manile reformatiloru prin forti'a cu ajutoriulu ostasime6 nemtiesci din Alb'a-Iuli'a. Generalulu Rabutin era p'aci se aresteze din ac6sta cauza pe Stefanu Apor, pentruc6 elu (Rabutin) nu poruncise ostasime6, c6 ea se se amestece in afaceri de acestea. In adeveru, c6 Rabutin nu ar fi voitu se ajute pe papistasu, d6ca nu'i ar fi venitu dela curte porunci aspre; pentruca elu vedea, cumuca t6ta intentiunea loru este conturbarea linistei publice."

„Pu6inu dupa aceea in contra diplomei adusera in Transilvani'a unu episcopulu papistasiescu, anume Andreiu Ill6s, nascutu din Ciucu, dusu inse din copilaria in Ungari'a la invetiatura. Acesta era unu omu necapace, tandalosu si bet6vu, carele nu sci6 conversa despre altu ceva, decatu numai despre modulu, cumu aru trebui esterminati ereticii din Transilvani'a; de altumintrea nu avea neci o invetiatura, si chiaru boieriloru papistasu le era rus6ne de faptele lui. Asia ei neci pre departe nu 'si ajunsera cu elu scopulu, la care tientasera, c6 adica se castige vechiulu scaunu episcopescu cu t6te dominiale, se puna man'a si pe regimu. Caus'a era, c6 partea cea mai mare a aceloru dominia aflanduse chiaru in posesiunea boieriloru papistasu, le venea greu, c6 se le p6rda; destinara inse pentru sustienerea episcopulu castelulu fiscalu si dominiulu dela Vintiulu de diosu. Jupanulu episcopulu inse nu a potutu locui neci acolo prea multu, pentruc6 in urmarea iruptiunei curutiloru fugi6 din Transilvani'a, 6ra de atunci nu se mai re'nt6rse*).".

„6ra apoi papistasii transilvani la consiliulu preutiloru Vizkeleti si Baranyai**" si la alu iesutiloru isi formara statu catolicu in Transilvani'a, isi facura sigilu, lucru ne mai auditu pana atunci, apoi sub acela espeduia ei sub numire de statu catolicu scripturele loru la Vien'a, de si numai duoi trei 6meni facea lucrurile acestea, 6ra ceilalti nu sci6 nimiculu, ba unii tocma era in contra, c6 ei nu incuviinti6 celea ce facea Stefanu Apor, Mich. Mikes si Stef. Haller. 6ra pentruc6 ei se p6ta purcede mai siguru in calea

* In d6lele curutiloru lui Franciscu R6koczi.

** Amenduoi iesuti6 mascati, cela inse parochu in Clusiu, acesta in Alb'a-Iuli'a.

Not'a comp.

loru si cá in dieta se nu'i încurce nimeni, pe bunulu patriotu Sam. Keresztesi, pre care tiér'a (diét'a) intréga 'lu alesese de presiedente si luanduise juramentulu, a si functionatu catuva tempu in oficiulu seu cu lauda, atata 'lu mai intrigara prin Stef. Apor la curte, pana ce in contra diplomei ilu scósera cu rusíne din presiedentia, éra in loculu lui pusera pre Stefanu Haller, din cauza, cà acesta era papistasiu. Preste acésta la functiunile principali transilvane pusera prin feliuri de practice mai multi papistasii, pentrucà ei au castigatu dela imperatulu unu decretu, in poterea caruia oricandu era se faca candidatune, totudeauna trebuca se se candideze cate trei, dintre carii unulu avea se fia papistasiu. Éra acésta se facù numai de aceea, pentrucà candu mergea spre confirmatiune la imperatulu, se se confirme persón'a papistasiesca, precumu voiá cardinalulu Kollonics, éra ceilalti se fia numai de formalitate.“

„Papistasii facura si mai multu, pentrucà iesuitii atatu mai amblara pe sub ascunsu la episcopulu*) Atanasie, pana ce'lu ametítra, cá atatu elu, catu si popii valachi din Ardélu, carii se aflá sub jurisdictiunea lui, se se unésca cu papistasii. Lui ii facura promisiuni mari si promotiuni, éra celorulalti popi le promisera, cà'i voru scutí cu totulu de iobagia, si cà onorariulu si dieciué'l'a, pe care era obligati a adá pana acuma boieriloru posesori pe fiacare anu, inca se voru desfiintia cu totulu. Éra pentrucà din acésta cauza se nu se intemple in tíera vreunu resboiu (háboru), au adusu dela imperatulu si dela Kollonics nesece patente, in poterea carora popiloru valachi se li se lase libertatea de a se uní cu religiunea, cu care va voi fiacare dintre densii, éra apoi se se bucure de libertatea popiloru acelei religiuni. Dupa aceste denumira comisari, din fiacare confesiune cate unulu, carii se conchiame pe popii valachi din tóte jurisdictiunile si se'i intrebe, care cu ce religiune voiescu a se uní si in acestu intielesu se le conscrie numele. Acésta inse era numai insielatiune, pentrucà pre aceia, carii se decisera a se uní cu religiunea reformata, episcopulu valachu sumutiatu de iesuiti incepù se'i persecuteze, precumu se intemplà in comitatulu Unedórei, unde trimitiendu nemti asupra catoruva popi valachi, ómeni de omenia, puse de'i arestara din casele loru, tóta averea li se depredà, ei fusera aruncati in temnitia si asia fusera torturati.

*) Precumu Cserei, asia si ceilalti calvini nu scia si prea multi din ei nu sciu se distinga neci pana in dio'a de astadi intré mitropolitulu, episcopulu, archimandritulu, protopopulu. Loru adica, lipsindule ierarhi'a eclesiastica, precumu se vede aceea intocmita in eclesiile resaríténa si apuséna, ba despretiundu fôrte, prea puçinu le pasa, déca cineva este archiepiscopulu, séu episcopulu, séu numai protopopulu. De aici vine, cà si in legile tierei mitropolitulu romanescu se numesce episcopulu alu valachiloru, séu episcopulu valachu (oláh püspök, oláh vladika). Inse iesuitii, carii scia fôrte bine, ce este episcopulu si ce e mitropolitulu, se folosira de ocaziunea unirei si in actele respective substituira mai preste totu numirei de archiepiscopus et mitropolita numirea de episcopus, pe care apoi ilu detera in jugulu primatelui Ungariei. Comp.

De si boierii reformati si mai virtosu Nicolae Bethlen au protestatu destulu si au suplicatu atatu la imperatulu, catu si la generalulu in contra episcopulu valachu, inse n'au potutu castiga nimicu. Pentrucà de si imperatulu trimisese patentá, precumu am scrisu mai in susu, in secretu inse a scrisu generalului Rabutin cu man'a sa si sub sigilu secretu, cá se nu'i pase de acea patentá, pre care a trebuitu se o espeduéca la suplic'a celorulalte confesiuni óresicumulu silitu, ci elu (generalulu) se lucre din tóte poterile sale, pentrucà popii valachi se nu se unésca cu alta religiune, decatu numai cu cea catolica; de aceea generalulu nu a cutezatu se lucre in contra aceleia (porunci secrete). Acésta epistola, de care si pana astadi puçinu ómeni sciu in Transilvani'a, generalulu Rabutin facendu a se traduce in latinesce, o dete pe ascunsu jupanului Apor domnului meu, si asia cadidù in man'a mea, pentrucà tóte scrisorile domniei sale se aflá la mine, si am cetitu cu mirare, la ce lucruri induplecara pe blandoculu imperatu unii ministrii blastemati din pregiurulu seu.“

„Éra episcopulu valachu bucuranduse la multele promisiuni, dete una patentá publica cu numele toturor popiloru valachi din Transilvani'a, in care se oblegara cu juramentu, cà pe pap'a din Rom'a ilu cunoscú de capu alu clerului, cà admitu purgatoriulu, cà credu a fi trupulu lui Christosu de fatia in azima, cà admitu purcederea spiritului santu dela fiiulu, cá si dela tatalu. Puçinu dupa aceea adunandu la Alb'a-Iuli'a pre toti protopopii si popii valachiloru ardeleni, acolo elu fu inauguratu din nou la episcopia dupa modulu papistasiescu, cu pompa solena si cu procesiune, apoi ducenduse la Vien'a, cardinalulu Kollonics ilu primí cu mare onóre, ii aruncara si unu lantiu de auru in gútu. Acésta'i fu tóta promotiunea. Pentrucà precumu diabolulu atatu mai ambla pe voiá omului, pana candu ilu póte aluneca in pecatu, dupa aceea luandu'lu de capastru, ilu pórtá incatruu ii place, asia si papistasii, pana candu au ajunsu, cá se póta tranti pe jupanulu episcopulu de pre pitióre, se portara cu mare submisiune catra elu, éra dupa aceea smulsera din man'a lui tóta directiunea (eclesiei), si unu iesuitu este necurmatu langa elu, fara a carui scire si vointia nu'i este ertatu a scrie neci macaru una epistola, necumu se póta opera altuceva; si acmù ar renuntia bucurosu la uniune, inse nu'lu lasa. Déca mancà saratu, se bea, cà dieu pacharulu ilu implura.“

„Lucrulu acesta n'a placutu la multi si dintre domnii papistasii, pentrucà si ei vediura, cà ar insemna a resturna libertatea tierei intregi, déca pe acésta natiune valacha straina, de nimicu, pe care tiér'a o a suferitu pentru interesulu publicu, o ar pune acumu intre staturi si le-ar da (romaniloru) libertatea celorulalte staturi vechi transilvane. Se dea Dumnedieu, cá acestu lucru mai curendu séu ma

tardiu se nu producea fructe si mai rele*). De altmăntrea inca a fostu atatu in cóntra patriei, catu si in contra diplomei, a stórcé din man'a boieriloru in vederea lumci dreptulu, pe care'lu avea ei asupra popiloru valachi. Ba si acelora, carii la inceputu au voitu asia ceva, le a parutu reu, pentrucă venindu porúnca dela imperatulu, cá pre popii valachi, carii s'au facutu papistasi, ostasimca din tóte locurile se fia datória a'i sustiné si protege, multi boieri onesti inca si dintre papistasi au venitu in periculu din caus'a loru. Fiinducă se bucurá de libertate, se aplicá dintre ei cá popi si cantareti multi preste mesura, incatu in cate unu satuletiu valachu de nimicu era si inca mai sunt cate cincii siese popi si cantareti, carii nu voiescu se dea boierului loru neci unu feliu de sierbitiu séu tacsá, éra déca'i luara cu forti'a, ei indata alergara la ostasime; atunci dieu jupanulu boieriu uita se si bata iobagiulu, ci cauta cumu se se apere pre sinesi. Inse acestui Stefanu Apor nu'i pasá de tóte acestea, fiinducă pre elu intru atata'lu farmecásera iesutii, incatu credea, cá numai asia se va mantui, déca va face tóte pre voi'a iesutiloru; éra acestia tornasera in trensulu una ura atatu de mare in contra reformatiloru, incatu neci-unadata nu 'ia potutu vedé ou ochi buní, si se adoperá a'i asupri pre tóte calile si prin tóte midiulócele.“

De aci incolo Cserei spune pre largu, cumu unchiu-seu Stefanu Apor, pre langa care sierbise treispredece ani, necajitu, cá n'are clironomi din cópsele sale si cá consangeniú sei colaterali era ómeni de nimicu (sem mirekellók), precumu Petru Apor si Lupulu Apor, unulu mai blastematu decatu altulu (annális roszabb), a voitu se'lu faca clironomu pe elu, pe Cserei, cu conditiune inse, cá se se faca papistasiu, la care Cserei neci-decumu nu a voitu a se indupleca; asia averea lui Apor s'a smacinatu, precumu vediu-ramu si mai insusu. Dupa acestea cronicariulu ne lasa despre romanii din Brasiovu urmatóri'a scire:

„Éra popii valachi din Schiai**) neci-decumu nu voira a se supune la potestatea episcopului valachu, neci a se uní cu religiunea papistasiésca, pen-

*) In testulu originale asia: „Nem tezék még a pápista urak közüli sokaknak ez a dolgot, mert látták, hogy az egész ország szabadságának eversiojára való, azt az idegen haszontalan oláh nemzetet, a kit propter interesse publicum az ország tolerált, már statusok közébe tenni, s a több erdélyi régi statusok szabadságát azokkal communicálni; mely dolognak adná Isten, még ide hátra roszabb gyümölcs is ne származzanak etc.“

De altmăntrea in legile aprobatali se vede totu asemenea limbagiu impertinentu, mintiuosu si barbaru in contra romaniloru.

**) Schiai se numesce suburbiulu de susu dintre muntii alu Brasiovlui. Acésta numire provine dela colonisarea acelu suburbiu cu bulgari (slavi, sclavi, schiavi) atatu in secul. XV., pre candu se edificá beseric'a cea mare catolică (astadi evangelica) din laintrulu cetatei, catu si pe la finea sec. XVII. in tempulu curtiloru, pre candu au venitu si bulgarii colonisati pe la Sibiiu si Vintiulu de diosu. Acei bulgari asiedati in acelu suburbiu isi perdura limb'a cu totulu, adoptandu pe cea romanésca, au pastratu inse pana in dio'a de astadi multu din natur'a si din datinele bulgariloru, cumu si din laboriositatea loru.

trucă vaivodulu Munteniei le era patronu mare, éra voi'a aceluia neci imperatulu nu 'io potea infrange. Deci trimitiendu ei deputati la Alb'a-Iuli'a din sinulu loru, au dechiaratu pre fatia, cumucă ei precumu pana acumu, asia si in viitoriu au se se tiena de religiunea grecésca si cá nu voiescu se dependa dela acelu episcopu, carele se facu papistasiu. Despre acésta ei detera si protestu la Ioanu Sárosi magistrulu protonotariu conformu legiloru tiei, éra apoi de acolo isi luara transumtu de protestatiune sub sigilulu imperatului. Pentru acestea inse a suferitu atatu Ioanu Sárosi, precumu voiu scrie mai la vale, unde'i va fi loculu, catu si unulu anume Gavriilu Nagyszegi, unu valachu nobilu, omu de omenia, carele mai nainte a fostu secretariulu episcopului valachiloru; din cauza, cá elu scrisese acelu protestu, fu aruncatu in prinsóre; intru asemenea prinsera si pre unulu anume Andreiu Komáromi, argintariu reformatu, din cauza cá acesta facuse unu sigilu pentru popii valachi, macarucă asia ceva fu ertatu a se face totudeauna si astadi stá in libertatea oricarui omu privatu a'si face sigilu. Acesti ómeni au robitu vai de ei in Sibiiu mai multu tempu, fara neci unu culpa. Urdítoriulu acestora inca fu totu Stefanu Apor.“

De aci incolo la pag. 291 Cserei éra si enumera mai multe casuri spre a proba, cá catolicii isi pusera pitiorulu in pragu, pentrucă se apuce pe deasupra toturoru, fia chiaru si cu eversiunea diplomei imperatesci, care acumu era considerata cá legea fundamentala a statului, pentrucă oricum, tíer'a o acceptase prin diet'a sa. In acestu tempu lucrulu venise asia departe, incatu imperatulu pusu la cale de Kollonics, poruncise lui Rabutin, cá déca ardelenii s'aru opune mandatelor imperatesci, care esia in favórea catoliciloru, elu se le ecsecuteze si cu bratiu armatu. Candu s'au publicatu in dieta cele cincii puncte in favórea catoliciloru, acatolicii au facutu larma mare si au propusu, cá tíer'a se faca resistentia. Cserei inse obserba aici unu lucru, pe care istoricii nu'lu voru perde din vedere; elu adica scrie: „Inse acelu afurisitu de Ioanu Sasulu (Hans Sachs), judele regescu din Sibiiu, trecu pe sub ascunsu in partea papistasiloru; éra papistasiu ilu asecurara cu juramentu, cá acelea cincii puncte nu aru asupri pe luterani si pe orasicle sasesci, ci numai pre unguri si pre religiunea reformata si pre cea unitariana. Asia Ioanu Sasulu desbiná pre sasi de langa celelalte religiuni, incatu acelea (duóa) remasera isolate. Acestea suplicara destulu la imperatulu, remustrandu, cá atatu legea tiei, catu si diplom'a Maiestatei sale s'au vetamatu prin acelea puncte; n'au castigatu inse nimicu, pentrucă Kollonics adormi pe blandoculu imperatu si nu suferi, cá se administre dreptatea publica*).“

*) Istoricii voru dilucida mai bine loculu acesta alu lui Cserei cu alte documente istorice. Adeveru constatatu este, cá neci propriulu catolicismu apusénu, neci celu resariténu (unirea) intre sasi nu s'a potutu propaga neci pre departe cu efectulu, cu care s'au propagatu in celelalte parti ale tiei. Sasiu prin

Mai la vâle in una pericopa Cserei isi vérsa tóta fierea sa secuieşca asupra egoismului sasescu, dandule nesce epitete, de care se mai audu si astadi in gurile secuiloru, precumu „sasu de nimicu“ (hitván szász), apoi isi descopere dorinti'a, cá „déca Dumnedieu ar mai da Transilvaniei principe unguru, atunci se se pórté alta grija de jupanii sasi, adica orasielc sasesci se fia colonisate cu unguri, „pentrucá se le poruncimu noi loru, éra nu ei unguiloru.“

Se trecemu dela sasi éraşi la suferintiele romaniloru si se scótemu acilea unu evenimentu din cele mai barbare si mai triste, comunicatu posteritategi de unulu dintre cei mai aprigi inemici ai romanismului, adica, de acestu Cserei.

Éca ce scrie acestu cronicariu despre martiriulu si mórtéa cea fiorósa a mitropolitului Sava:

„Cu ocasiunea candu vorbiu mai susu despre episcopulu valachu, imi aduseiu amente de ceea ce trebueamu se descriu mai in susu din dílele lui M. Apaffi, cumu au tractatu ei cu episcopulu de atunci, anume Sava. Fiinducá acesta era omu invetiatu si cu esperientia, principele ilu trimitea adesea in legatiuni atatu in Rusi'a, in Poloni'a, cátu si in ambele tieri romanesci. De aceea elu era pismuitu de boieri. Deci, de si Lad. Székely era consangénu (ruditu) de aprópe alu episcopului, totusi lacomi'a baniloru ilu invinse. Éra fiinducá elu nu potea se ajunga la banii episcopului, a conspiratu in contra lui cu Stefanu Naláczi; la acésta inse Mich. Teleki nu a fostu interesatu. Fiinducá in altu modu nu'lu potura aduce in disgratia la principele, ei castigara cu daruri pe unu popa valachu din Vintiu-de-diosu, pentrucá acesta se denuntie pe episcopu la principele, cumucá ar tienea in locuinti'a sa una femeia de curva a sa. Au facutu pe molaticulu si blandoculu principe, cá se dea crediementu, éra de alta parte Székely si Naláczi marturisira cu juramentu. Episcopulu fu prinsu si tóta averea lui depredata. Cu atata nu se indestulara, ci mai cerura dela elu trei mii de taleri. Episcopulu trimise pre fratele seu mai micu, pentrucá se adune acei bani din Tiér'a muntenéscá prin cersítoria si se'i aduca; frate-seu inse nu se mai intéorse. Atunci ei scósera afara pe bietulu episcopu nevinovatu in camasia si ismene si atata'lu batura cu biciulu, pana candu i se rupse camasi'a, ismenele si carnea de pre sediutu, din care cauza, fia scrisu cu ertatiune, ne mai potendu'si tiené neci udulu, neci scaunulu, a trebuitu se móra, éra averile lui le impartira intre sine Lad. Székely cu Naláczi. Renumitulu Sierbanu Voda, domnulu de atunci alu Tierci romanesci neci cá ar fi lasatu acea fapta nereshunata, ba elu si nuntiase principelui, cá de l'ar costa cincii sute de mii de ta-

acésta castigara duóa lucruri mari: solidaritatea propria confesionala si — scutirea de tóte pretensiunile clerului romanescu unitu de a li se da portiuni canonice si tóte drepturile civili si politice in asia numitulu fundus regius.

Not'a comp.

leri, si totu va midiuloci, cá imperatulu turcescu se arunce pe Apaffi din Principatu; vaivodulu inse curendu dupa aceea mori*).

(Va urma).

Unu ecsamenu de mare smintéla si cateva reflexiuni.

Decandu a esitu legea cea nóua de recrutatiune, la sierbitiulu ostasiescu de unu anu se inbiie nu numai teneri, carii facu cursuri pe la academii si universitati, ci si de aceia, carii voiescu se fia scutiti de sierbitiulu celu mare de 8 ani in calitatea loru de comercianti, computisti, economi de modelu. Intr'aceea pentrucá se póta fi primiti si teneri de acestia, ei trebue se fia supusi mai antaiu la unu ecsamenu din sciintiele si cunoscintiele necesarie la vocatiunea loru de comercianti etc., éra acésta cu atatu mai virtosu, cu catu legea prevede, cá acei teneri, cumu amu díce privilegiati pentru sciinti'a loru, au celu mai deaprópe dreptu la rangulu de oficiariu in armata. Cá ce sciintia isi camu castiga mare parte din acésta clase de teneri, se aratá in lun'a trecuta chiaru in capital'a imperiului, in Vien'a, unde spre scopulu susu atensu se tienù ecsamenu cu unu mare numeru de

*) Ba Sierbanu Voda neci decumu nu a moritu curendu dupa supliciu de martiru alu mitropolitulu Sava. Sinodulu celu mare din Alb'a-Iuli'a, in carele s'a pertractatu caus'a mitropolitulu Sava denunciatu de Székely si Naláczi, se tinuse in 6. Iuliu 1679. In anulu urmatoriu 2. Iuliu 1680 se tienù din porunc'a lui Apaffi totu in Alb'a-Iuli'a altu sinodu mare, in carele acumu mitropolitulu fu trasu dupa tóte formele in judecata criminala; eluinse acumu era atatu de bolnavu, incatu ne mai potenduse infatiosia la sinodu, a trimisu de aparatori ai sei pe frate-seu Georgie si pre Ioanu Pater. Acelu sinodu a fostu compusu din 98 preoti si mireni romani. Se insemnamu inse fórte bine, cá presiedentele sinodului nu a fostu romanu, ci a fostu protonariulu tierci Petru Alvinczi de Borberek, unguru calvinu, éra alaturea cu elu mai luá parte activa la lucrarile acelu sinodu in siedentia publica inca si Ioanu Veresmarti, propopu si predicatoriu calvinescu din Benicu, acesta precumu se pare, trimisu de Michailu Tofeus, superintendentele calvinescu de atunci, carele porunceá si preste clerulu romanescu din Transilvani'a. Mitropolitulu Sava fu omoritu totu in celu anu 1680, in care di, nu se scie; este inse cunoscuta dio'a alegerei si a hirotonirei urmasiului seu, a mitropolitulu Iosifu (Budai), care s'a intemplatulu totu in acelu anu la 23. Aug. dupa calind. Iulianu.

Sierbanu II. Cantacuzinu domnise dela an. 1679 pana la 1688, in care anu elu mori tómn'a. Asia intre mórtéa lui Sava si a lui Sierbanu Voda au trecutulu preste siepte ani, in care tempu elu a potutu cere destule-ori satisfactiune dela Apaffi pentru martiriulu mitropolitulu Sava. De aici urméza, cá Cserei spune unu mare neadeveru, candu díce, cá Sierbanu ar fi moritu curendu dupa Sava.

De altumentrea despre suferentiele mitropolitulu Sava si despre total'a umilire si calcare in pitóre a bisericegi resaritentegí vedi Actele si Fragmentele istorice besericesci, publicate de Tim. Cipariu, Blasiu 1855 dela pag. 210 inainte; vedi si archivulu dlui Cipariu, in care dn. profes. I. M. Moldovanu scrie „despre libertatea consciintiei in Transilvani'a,“ incepundu dela Nr. XI. din 1. Ianuariu 1868 inainte. Atata numai, cá ómenii in dílele nóstre nu prea afla cu cale a se ocupa cu trecutulu cu istori'a patriei, natiunei si a besericegi loru, ci se paru a crede cá viitoriu se póte si fara trecutulu. Bine, bine. Not'a comp.

tenerime, dintre carii cativa era de aceia, carii tragu plati de cate 1400 pana la 1800 in calitatea loru de computisti, corespondenti pe la casele comerciale, séu pe la fabrice, de si au etate numai de 20—21 de ani. Ecsamenulu s'a tienutu de catra una comisiune de oficiari din armat'a imperatésca. Sunt mai multe scóle, pe la care se audu respunsuri de nimicu, care uneori vedescu nesciinti'a dascaliloru, alteori numai ticalosi'a metodului si éra si adesea lenea séu hebeuci'a scolariloru; respunsurile inse, pe care le detera astadata mai multi juni comercianti in Vien'a, fusera unu adeveratu scandalu, care dete ocasiune la cele mai amara satire si persiflagiuri asupra clasei comerciale. Din multímea respunsuriloru neghióbe si ridicole scótemu aici dupa fói'a militaria „Wehrzeitung“ si dupa „N. fr. Presse“ din 25. Iuliu a, c. numai acestea:

Intr. Domnule A.! Cine si candu a descoperitu Americ'a? Resp. O au descoperitu angliei pe tempulu lui Isusu Christosu.

Domnule B.! Cu cine a portatu imperatulu nemtiescu Radolfu I. mai multe resbóia? — Resp. Imperatulu Radolfu I. a portatu multe resbóia cu persianii.

Dnle C.! Cine a intemeiatu cetatea Romei cu siepte sute si mai bine de ani inainte de Isusu Christosu? — Resp. O au intemeiatu papii Romei.

Dule D.! In care anu a fostu batali'a cea mare dela Austerlitz? Resp. Nu sciu. — Dara cea dela Wagram? Nu sciu. — Dara cea dela Waterloo? Nu sciu. —

Dnle E! Dta vendi metasa multa in comerciulu Dvóstra. De unde se adusera mai antaiu vermii de metasa in Europ'a? Nu sciu.

Dnle F.! Calea férata austriaca de nordu prin care cetati trece? Resp. Trece, trece, merge, uite, incolo (arata cu man'a).

Dnle G.? Tirolulu cu care tíera se invecinesce? Resp. Cu Spani'a.

Cinci domnisorii totu de cei carii se candidasera pe sine pentru rangulu de oficiarasi, intrebati fiindu, care sunt riurile mai mari ale Galitiei, n'ausciutu se numésca neci pe unulu.

Unu computistu cu plata de 1400 f. v a. nu a sciutu numi neci capitalele provinciiloru austriace.

Alti cativa ecsaminati din fisica, n'au sciutu neci ce este electricitatea, neci ce sunt elementele fizice, neci avea cea mai mica idea despre poterea aborelui, neci sciá, ce este barometru; éra unulu díse, cà crocodilulu aligatoru e pesce si cà brósc'a se renumera intre animalele sugatorie.

Multi din acei teneri negutietorasi, candidati de oficiarasi, din tóta matematic'a nu sciá mai multu, decatu cele patru specii; altii éra si buni aritmetici si totu asia buni liniatori de carti negutiatoresci, inse orice alta sciintia le lipsea cu totulu,

Acestea tóte se intemplara la anulu Domnului una miie optu sute siesedeci si nóua, in lun'a lui Cuptoriu, in marea capitala a marelui imperiu austro-ungurescu, dupace in cei 18 ani trecuti se reformase

tóta sistem'a de invetiamentu si se imultira scólele in totu coprinsulu monarchiei, éra anume in Vien'a se reformà institutul politechnicu, se fundà academia pentru sciintiele comerciale si se infiintara din nou cateva gimnasia mici si altele mari pentru sciintiele reali. Se descendemu inse din centrulu imperiului mai de vale, mai incóce, mai spre noi, se stamu pe la tóte piatiale mari si mici comerciale, unde pre langa esceptiunile demne de tóta onórea, vomu afla multi ómeni, nu betrani, cà de acestia nu e vorba, ci ómeni teneri, intre 20 si 40 de ani, aplicati la comerciulu si la industri'a cea mare, carii inse neci macaru numele nu si-lu potu scrie cumu se cade, adeverati martiafoi, precumu le dícu in Romani'a. Apoi totu acesti ómeni se trantescu de pamentu, racnescu si injura, cà vinu evreei si toti strainii preste noi, pentrucá se le strice comerciulu, se ruineze industri'a (cea ruginita din orasiale nóstre), se ne aduca pre noi si pe familiile nóstre la sapa de lemn. Dara, dieu voru vení de aci inainte totu feliulu de straini preste noi cu miile si cu diecile de miu, voru veni, de ne-amu sta noi macaru in capu, si voru domní preste noi de siguru, si ne voru scóte din mosiile, din patri'a nóstra; éra culp'a nefericirei nóstre ni se va imputa da acumu inainte nóua si numai nóua, pentrucá una parte din noi inca totu nu voiesce a invetia nimicu; altii isi trimitu pruncii loru la scóla numai pentrucá in dílele nóstre asia e mod'a; altii ii dau la scóla fara cea mai mica supraveghiere; multi éra si credu, cà déca pruncii loru au tandalitu trei patru ani pe la vreun'a scolutia cá vai de ea, au invetiatu multu preste mesura.

Déca in capital'a nemtiésca a monarchiei inca totu se mai afla atati reprezentanti ai nesciintiei si ai hebeuciei, aceia voru scapata succesive la starea de proletari, din cauza cà de acumu inainte la comerciulu si la industria inca se cere sciintia si inca sciintia multa; inse ce pasa natiunei germane cá natiune, de ar scapata diumatate Vien'a la conditiunea proletariloru, pentrucá acolo este Germani'a cea mare, de unde Austri'a nu numai isi recrutéza capacitati, ci angajéza la comerciulu si industri'a sa inca si capitaluri cu miliónele. Din contra, noi rapedíti odata prin nesciinti'a nóstra la starea de proletariatu, din aceea nu ne va mai ridica nimeni pe fati'a pamentului; pentrucá cine se coréga erorile comise de noi in urmarea nesciintiei si a lenei? Lasamu, cà dupa credintiele nóstre, natiunea romanésca ar trebui se fia celu puçinu indoitu atatu de númeroasa, pre catu este ea, pentrucá se póta infrunta cu destula securitate pericolele, care'i amerintia ecsistenti'a in tóte tierile, in care locuesce ea de ani 1764, dar apoi inca déca nu ne vomu incorda din respoteri, cá se tienemu concurentia celu puçinu cu cei de una conditiune cu noi, ce se va alege de posteritatea nóstra! Unde vomu esí noi cu acelu fatalismu, care ne face inca si astadi, cá se ne lasamu in voi'a toturor venturiloru?

Dela a. 1866 încôce, decandu cu bataliile cele formidabili din Boemi'a, s'a facutu cá o dîcátoria de tóte dílele cumuca: Austriacii au fostu batuti la Sadova de catra dascalii scóleloru primarie si de catra profesorii din Prusi'a. Acésta insémna, cà luminele, cunoscintiele, sciinti'a era reprezentate in armat'a prusiana in gradu neasemenatu mai mare, decatu in armat'a austriaca. Corporali si sergenti prusiani portá cu sine carte strategice, de care la noi se vedu numai pe masciórele oficiariloru din statulu maioru (Generalstab). Cu unu cuventu, prusianii, francii scl. sciu carte multa, éra noi scimu puçina, séu tocma nimicu, éra anume sciintiele fisice si ecsacte la noi inca totu mai sunt fórté despretiuite. Sunt cativa ani, decandu noi din partene scriemu si dicemu la tóte ocasiunile binevenite, cà pre noi nu ne va mai umili, nece subjuga si sugruma nece unu inemicu cu corpus juris, séu cu dogmatic'a, ei déca este cá se fimu stersi din seri'a popóraloru si a natiuniloru, apoi perirea nóstra ni se pregatesce prin alte arme multu mai formidabili, adica prin fisica si prin matematica si in specie prin mechanica, chemia, istori'a naturala, prin compasulu corabieriului si prin anghiu-lariulu tecnicului, prin comerciu si industria.

Scimu si noi atata, cà romanii antici despretiuiá fórté multu comerçulu si mesteriile, pentrucà acelea se aflá parte pre man'a schlaviloru, parte pe a veneticiloru; scimu cà ceea ce se numesce astadi in limbele europene industria, nemtiesce Gewerbe, in limb'a latina vechia se traduce cu res sordida, care in romanesc'a nóstra ar insemna lucru uritu, lucru scarnavu. Este cunoscutu, ca romanulu celu mai sarantocu nu'si da bucurosu pe copilulu seu la comerçu, séu la vreo profesiune industrialá, ci pana ce mai are unu petecu de pamentu, ilu tine la vite si la cornele aratrului, séu — ilu da de sierbu la altu economu mai avutu, pentrucá din simbria se'si faca vite si mosióra. N'amu trecut cu vederea neci acea impregiurare, cá tenerimea nóstra, cata invetia — si invétia fórté multa — pe la scólele unguresci, contrage asemenea inca si altu despretiu, cumu amu díce, boierescu, asupra comerçului si a industriei. In gur'a boierimei din patri'a nóstra a fi comerciantu séu profesionistu, insémna a te degrada si a te renumera intré venefici, pentrucà anume cá comerciantu tu treci in categori'a greciloru, armeniloru, evreiloru, éra cá profesionistu tu esci séu némtiu si inca némtiu ticalosu, séu sasu ruginitu, séu incái ceva corcitura, precumu e una parte mare a locuitoriloru din Clusiu, Aiudu etc. Acestu spiritu boierescu, antidemocraticu, nepatrioticu, prin urmare si fórté periculosu, ilu sbea in sine si tenerimea nóstra, éra consecentiele cele mai funeste ale acestei procedure s'au vedutu si mai de multu, se vedu inse in dílele nóstre inaintandu in una progresiune spaimantatória, incatu de nu vomu da si in acésta cestiune flagrantá educatiunei una alta directiune, se póte precalcula cu certitudine periodulu, in carele noi vomu deveni straini in tíer'a nóstra,

déca inca totu nu mai voimu se ne scuturamu odata de prejudetiele stupide si de lenea romanésca,

G. B.

Societatea academica din Bucuresci.

Precumu in anulu trecut nu ne ocuparamu in colónele acestei foi mai necidecumu cu societatea academica romana, intocma eramu determinati a urma din partea redactiunei si in anulu acesta. Credeamu, adica, cumucà ne-ar fi fostu preste potintia a vorbi catu mai puçinu despre activitatea séu neactivitatea din anulu 1868 a membriloru societatei academice romane, fara cá se nu fimu constrinsi a descoperi bajocur'a si insult'a morala, la care fu supusa acea societate in anulu trecut atatu din partea unoru membrii ai sei, dintre carii unulu isi si dete dimisiunea, catu si din partea altoru „patrioti literati“ si neliterati. Intr'aceea vedindu noi, cà alte foi periodice romanesci simtu mare placere a se ocupa de numit'a societate si cà dorescu a fi informate bine despre activitatea ei, oserbandu inse totuodata, cà mai tóte foile periodice cate au vorbitu pana acuma despre societatea academica, se afla in nesciintia despre cumplitele cabale tiesute asupra societatei academice romane si despre amerintiarea atatu din afara, catu si din laintru a vietiei acelei societati, rogamu pre toti romanii de buna credintia si luminati pre atata, in catu se cunósca, ce insémna pentru unu poporu una societate scientifica, cá se binevoiésca a mai fi cu puçina rabdare de cateva septemani, candu apoi speramu, cà se va descoperi adeverulu intru tóta golatatea sa. Deocamudata fia de ajunsu a ne insemna numai unele fapte complinite din anulu trecut.

Camer'a nu votase neci unu bugetu pentru societatea academica.

Ministeriulu Brateanu persecutatu cumplitu de din afara n'a cutezatu a se invoi la conchiamarea de nou a societatei academice. Sesiunea din a. trecut a societatei academice s'a conchiamatu numai, dupace insusi Domnitoriulu tieriei si-a descoperitu vointi'a sa categorica catra ministrulu de atunci alu cultelor, cá societatea se se conchiamé cu atatu mai vírtosu, cu catu cà ar sta fórté reu, ca una institutiune buna adusa in víetia eri cu atata parada, astadi se o si abandonamu etc. etc.*) Destulu ca, dupa insusi marturisirea fostului domnu ministru sesiunea se conchiamà din cauza, ca asiá a voitu domnitoriulu, cá acea societate se aiba víetia.

In „Famili'a“ Nr. 29 se presupune, cà estempu inca se voru mai alege membrii nuoi. Inse bugetulu votatu pentru societatea academica este atatu de saracu, incatu nu se pricepe, de unde se se póta cooperi, fia macaru si numai banii de drumu, pentru 25 membrii, diurnele, spesele cancelariei, tipariturele,

*) Lucru fórté usitatu in resaritu, la greci, tocma si la moldavo-romani.

mobiliu, ca nu este nimicu. Nónua nu ne sta bine a ne infla, cá se semenanu popóraloru celor mai nain-tate din Europ'a; candu inse vedemu, de ecs. academi'a scientifica intretienuta dela 1829 adica de 40 de ani incóce in Pesteá pentru cinci milióne magari cu venitu anualu regulatu de 60—70 mii fior. v. a. (12—14 mii galbini), cu palatu propriu, cu biblioteca si museu, atunci credu cá potu pretinde si invetiatiu romaniloru, alesi de membrii ai societatei academice, cá natiunea se le inlesnéscá macaru bani de drumu si nesce diurne de joi pana mai apoi. Asia dara, cumu crede „Famili'a“ cá se voru poté alege catu mai multi membrii? Da, se potu alege de aceia, carii n'au neci una trebuintia de itinerariu si de diurne, ómeni cu venituri „boieresci.“ Speramu inse, cá la una asemenea conditiune nu se va invoii nimeni, pen-trucá consecentiile prea aru bate la ochi.

La „gresiéla cardinala,“ ce díce „Famili'a“ cá s'ar fi comisu in an. trecutú, se respundia insusi dn. B. P. Hajdeu. De altumentrea dn. Hajdeu senior nu si-a datu dimisiunea; éra „Famili'a“ spune verde, cá natiunea astépta, cá cei ce nu se presenta la aduna-rea societatei academice, se 'si dea dimisiunea. Asia cere natiunea? Fórte bunu lucru cere. Numai óre scie natiunea nóstra, cá ce cere, pretende, impera in acestu casu dela ea insasi onórea sa nationale, in-teresulu seu dreptu intielesu? Cere, pretende si im-pera: scuturarea indiferentismului, credintia mai multa in ecsistenti'a si viitoriulu seu, apretiare mai drépta a fatigeloru de sange versate pentru ea de catra eru-ditiu ei, imbratiosiare de una miie ori mai caldurósa a literaturéi sale, pe care pana acuma o privesce cu-ratu numai, cá unu lucru de luesu, fara care dóra ar poté, si cá si pana acuma.

Inse ce vorbescu eu de natiunea intréga, candu in casulu de fatia avemu si trebue se avemu a face numai cu intieleginti'a ei. Apoi ar crede óre bun'a si zelos'a „Familia,“ cá chiaru in „intielegentia“ se afla destui, carii isi batu jocu de institutulu acestu nou numitu societate academica! Si sciti pentru-ce? Antaiu pen-trucá la unii nu le place se ésa din anarchi'a literaria de astadi; adou'a, cá altii nu vedu intre membrii academiei neci pe unulu, carele se se póta asemena in inalt'a eruditiune cu dumnealoru; si atreia, pen-trucá multi se revólta (iamu audítu noi in sine), pen-truca societatea academica inca neci in duoi ani de díle nu a compusu dictionariulu etimologicu si nu a scrisu inca istori'a pragmatica a patriei, totu lucruri bagatele, la care eruditii altoru popóra au lucratu cate 30 pana la 50 de ani.

Inse, precumu amu premisu la inceputulu ace-storu espectoratiuni, ceremu patienti'a lectoriloru nostri pe catuva tempu.

Red. „Trans.“

Adunarea anuala a societ. Transilvani'a din Iun. 1868.)*

Siedinti'a I-a duminica 29. Iunin 1869 la 7^{1/2} óre sér'a, in lo-calulu societatei de arme. Presiedinti'a dlui A. Papiu Ilarianu.

Dn. presiedinte deschide siedinti'a adunarei prin urmatórea dare de séma, atatu trimestriala catu si anuala, facuta in numele comitetulu societatei.

Onor. adunare!

Cu acésta adunare anuala intramu in alu 3-lea anu alu societatei „Transilvani'a.“

Avemu a ve dá séma despre starea societatei atatu pe cele din urma doue trimestre, dela Ianuariu pana acum, catu si pre anulu intregu dela 1. Iuliu an. trecutú pana astadi.

Dupa statute adunarea trebuiea a fi convocata pre lun'a trecuta Aprile; inse pregatirile necesarii pen-tru serbarea dílei de 15. Maiu ne pusera in imposi-bilitate d'a tiené adunarea din Aprile.

a) Starea societatei in cele din urma doue tri-mestre, adeca: Ianuariu—Iuniu an. cur. este urma-tórea: Sum'a totala a baniloru intrati la societate in aceste siese luni, parte cá tacse si donatiuni dela 133 membri ordinari si donatori, parte cá subventiuni, dela guvernú, dela consilie, unulu judetiénu, altele comunale, parte cá procente, si in fine cá extraordi-narie, face in totalu 18,509 lei nuoi 7 bani; éra chel-tuieile facute, parte in trebuintiele societatei, parte prin trimiterea stipendieloru, suntu in suma de 5086 lei 74 b.; scadiendu cheltuieile remane venitu curatu alu societatei in aceste din urma 6 luni 13,422 lei 33 b. Déca vomu adaoga la acésta suma banii re-masi in cass'a societatei, in bonuri si in numerariu, dupa verificarea facuta in adunarea din Ianuariu, a-deca sum'a de 61,452 lei 27 bani, se constata, ca a-veea societatei, dela infintiarea ei pana in diu'a de astadi, face in totalu 74,874 lei 60 bani.

Afara de acést'a mai avemu inca doue sume. Un'a de 235 lei adunata de dn. Lupascu, alt'a de 370 lei 37 b. adunata de dn. Stragescu in Besarabi'a. Fiindu inse, cá acesti duoi onor. domni nu ne-au trimisu si lista de numele celoru in scrisi, disele sume nu s'au potutu trece prin codicele comptabilitatei cá venitu, ci numai cá depositu, pana la sosirea listeloru.

De asemenea se afla inca in posesiunea societatei inelulu si cerceii de auru, donati de dómn'a Gr. Alecsandrescu. Comitetulu va luá mesuri pentru des-facerea acestoru 2 obiecte. In aceste 6 luni 6 insi 'si-au castigatu prin sumele ce au oferitu, dreptulu de membri ai adunarei societatei.

*) Lectorii nostri nu voru fi uitatu, cá in poterea statu-teloru societatei „Transilvani'a,“ alu carei scopu inca este totu numai cultur'a nóstra nationale, in casulu desfiintiarei sale de ecs. prin fortia magióra, asociatiunea nóstra transilvana inca se face clironóma a acleia. Abstragendu inse cu totulu dela acésta impregiurare si considerandu numai persecutiunile, la care fu su-pusa acea societate in anulu acesta, amu crediutu de necesariu a reproduce si in acésta fóia mica a nóstra lucrurile adunarei gener. ale numitei societati.

b) Éta acum, domniloru, si starea anuala a societatiei dela 1. Ianuariu an. tr. pana la finele lunei curente: In cursulu acestui anu, alu duoilea anu alu societatiei, se formara membrii in numeru de 362. Din acestia 27 insi suntu membri ai adunarei. S'au incassatu peste totu anulul tacse, donatiuni, subventiuni, procente extraordinarie 29,419 lei 38 b. S'au cheltuitu in trebuintiele societatiei si pentru stipendii 11,300 lei 24 b. Au remasu venitu curatu 18,119 lei 14 b. La care adaogenduse venitulul curatu alu anulul trecut, care e in suma de 56,755 lei 46 b. Astadi averea societatiei face 74,874 lei 60 b.

Asta avere consista: 1) Intr'unu bonu de tesauru 73,208 lei 74 b.; 2) in numerariu 1665 lei 86 b.; cu totulu 74,874 lei 60 bani.

Acésta e starea societatiei nóstre cu finele anulul alu duoilea.

Despre tóte acestea veti binevoi a ve incredintiá din codicele si dosarele societatiei, precumu si din bilantiele cassieriei.

Déca asemenamu rezultatele anulul alu duoilea, cu ale anulul antei, vedemu ca, in acestu alu duoilea anu, societatea a strinsu aprópe numai atreia parte din sum'a anulul trecut.

Cu tóte acestea, domniloru, considerandu bine impregiurarile in care ne aflamu, comitetulu crede, ca societatea nu póte decatu a se felicitá de rezultatele dobendite. Sumele incassate trecu oricumu si astadata calculii nostri primitivi.

Politic'a, nu cea adeverala, dar acea pe care vulgulu astufeliu o numesce, la noi mai multu decatu ori unde cérca a se viri in tóte, si prea desu strica tóte. Sciti ca noi, societatea de fratia si cultura nationala, am fostu banuiti de societate politica. Pana si in „Monitoriu,” editiunea francesa, s'a viritu calumni'a asupra nóstra.

Noi am protestatu. Protestulu ilu comunicaramu dlui ministru de interne, cu rugaminte se binevoiésca a dá ordinu d'a se publicá si in „Monitoriu.” Spre mai multa onóre i se trimise prin o deputatiune alésa din sinulu comitetului. La cererea dlui ministru comitetulu se grabi a face si o indreptare in protestu. Ce e dreptu, dn. Cogalnicénu inaintea ochiloru mei dete indata ordinu d'a se publicá protestulu nostru in „Monitoriu.” Acést'a era in lun'a Ianuariu anulul curentu. — Déra nici pana astadi nu s'a publicatu.

Unu numeru insemnatu de consilii judetiene si comunale ne era datóre subventiuni pe anulul trecut. Aceste subventiuni forméza o suma considerabila pentru societate. Ne adresaramu catra dn. ministru de interne, se binevoiésca a dá ordinu prefectiloru pentru a ni se trimite aceste subventiuni. Dn. ministru, totu in lun'a Ianuariu, nu se multumi a ne face promisiunile si asigurările cele mai liniscitóre, dar dete si ordine precise prefectiloru pentru trimiterea subventiuniloru societatiei, astufeliu ca comitetulu avea totu temeulu d'a crede, ca societatea avea se prospereze acumu mai multu decatu in anulul trecut. Inse,

din nenorocire, ordinele oficiale ale dlui ministru remasera fara de nici unu efect. Subventiunile nici pana astadi nu s'au primitu. Suntu nevoitu, domniloru, a constatá acést'a, pentrucà unele diurnale au gasitu de cuviintia a publicá ordinele dlui ministru, si pentrucà lumea, neputendu'si inchipui, cumu ordinele celui mai energicu din ministri se remana neexecutate, aru puté crede, ca societatea va fi incassatu acei bani. Ei bine, suntu datoru a constatá, ca astadata ordinele oficiale ale dlui Cogalnicénu au remasu fara lucrare si fara nici unu folosu pentru societate. Cu tóte aeestea, domniloru, aceste subventiuni nu suntu si nici potu fi perdate pentru societate. Ele suntu prevediute in budgetele consiliiloru judetiene si comunale din anulul trecut, budgete, cari inca de atunci fura intarite de guvern. Aceste subventiuni suntu unu dreptu castigatu pentru noi. Mai curendu séu mai tardiu, dar de siguru societatea le va primi.

Suntu datoru a insemná, domniloru, ca comun'a de Galati, multiumita patriotismului membriloru consiliului ei, a trimisu si pe acestu anu subventiunea de optu mii lei vechi, destinata pentru patru tineri studenti.

Consiliulu judetianu de Covurlui, care in anulul trecut subventiunea anuale de optu mii lei vechi o trecuse in budgetu sub titlu de subventiune pentru societatea „Transilvani'a,” pe anulul curentu a refusat d'a o mai trimite. Comitetulu dvóstra, cá se nu lase in suferintia pe acei duoi studenti designati, precumu sciti, inca de societatea academica, a fostu nevoitu a le trimite bani din cei siese mii de lei, éari se economisaseru in anulul trecut din sumele transmise de acestu consiliu, din cauza ca nu se gasise cu cale d'a mai trimite in strainatate tineri cu done mii lei vechi pe anu. (Bine, fórte bine.)

Mai insemnamu, domniloru, ca cu inceputulu acestui anu cateva consilii mai votara inca subventiuni pentru societate, dar in urma nu ne mai insciintiara de locu. Singuru consiliulu judetianu de Dolju ne trimise subventiunea de doué mii lei nuoi, multiumita spiritului romanescu ce domnesce peste Oltu. (Vii aplause.)

Sciti cá in tómn'a anulul trecut, guvernulu era se céda pentru cancelari'a societatiei o odaia, de care statulu n'are nici o trebuintia. In urma inse, schimbanduse impregiurarile, amu remasu fara acea odaia. Intr'una din adunarile trecute ne acordasera 'ti unu creditu de 50 galbini pentru inchiriarea unui localu. Noi amu credintu se fimu economi. Localulu nu s'a inchiriatu, si cancelari'a societatiei e inca totu la mine acasa.

Cartea societatiei se tiparia pana acum la tipografi'a statului gratis; vomu cere voi'a acést'a si pentru viitoru.

De purtarea si progresulu in studiu a stipendistiloru societatiei, cu dreptu cuventu potemu se ne felicítamu, domniloru.

Fondulu societatiei nu érta a se crea deocamdata alte stipendii.

In fine suntu datoriu a ve face cunoscutu, cá dn. comerciante Martinovici, fostu cassieriu alu societatiei, a avutu nenorocirea de-a cadé in falimentu. Inse, multumita organisatiunei societatiei nóstre, falimentulu lui n'a adusu, nici potea se aduca vreunu prejudetiu societatiei, din simpla cauza ca banii societatiei nu stau in cassa, ci se depunu la visteria statului.

Cu acésta dare de séma, comitetulu, conformu statutelor, are onóre a'si depune mandatulu cu care lu ati onoratu.

Comitetulu s'a silitu si in acestu anu de proba, a se conforma impregiariloru si a face totu ce i-a fostu cu putintia pentru binele societatii. Déca s'ar face numai atatu si in anii viitori, catu s'a facutu in estu anu, si inca societatea va prospera, cá un'a ce'si are temeiu in iubirea si frati'a romaniloru si in dorulu culturei nationale. (Aplause prelungite.)

Dupa acésta dare de séma dn. presiedinte conformu art. 24 din statute propune alegerea a trei secretari din sinulu adunarei.

Facénduse alegerea se proclama de secretari dd. Ioanu Corvinu, Dionisie Precupu si Georgie Comsia.

In virtutea art. 19 lit. c. din statute se proclama de membri ai adunarei urmatorii dni: Al. Odobescu, Bucuresci 140 lei n.; Al. S. Pamfilu, Giurgiu 141 l. n.; D. G. Secosianu, Romanu 141 l. n.

Se procede la alegerea comisiunei pentru esaminarea socoteliloru trimestrale si anuale si se proclama de membri ai comisiunei dnii Timoleanu, Adamescu, Bursanu, Dum. Corvinu si Aureliu I. Tiura.

Dn. Tacitu pronuncia unu discursu prea interesantu despre datinele romaniloru la Craciunu.

Dn. Precupu face o propunere pentru modificarea a doui articli din statute.

Adunarea decide a se desbate acésta propunere in siedinti'a viitoare.

Se decide, cá siedinti'a viitoare se fia dumineca la 6. Iuliu, la 7 óre si diumatate sér'a, si cu acésta siedinti'a se ridica la 10 óre si unu patrariu sér'a.

Presiedintele societatiei A. Papiu Ilarianu.

Secretari G. Corvinu. D. Precupu. G. Comsia.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. parte cá tacs'a de m. ord., parte cá colecte, dela sied. comit. din 8. Iuniu pana la sied. aceluia din 22. Iuliu a. c.

I.

1) Prin ven. ordinariatu metrop. din Blasiu s'a trimisu la fondulu asoc. cá colecte 15 fr. 20 cr. v. a., si anume: a) Din protopopiatulu gr. cat. alu Palatcei 10 fr. 20 cr. b) Din protopopiatulu gr. cat. alu Dêrgei 5 fr.

2) Dela dn. inspectoriu dominiului seminariale in Cutu T. Colbasi s'a primitu cá tacs'e de m. ord. nou pre anii 186⁸/₉, si 186⁹/₇₀, cum si pentru diploma cu totulu 11 fr.

3) Dela protop. Sibiului I. V. Rusu tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉, 5 fr.

4) Prin dn. adm. protop. in Tractulu Bâgâului Elia Luc'a s'a trimisu la asoc., cá colecta dela poporulu din Tractulu resp. sum'a de 33 fr.

5) Dela Rm. dn. vicariu for. in Fogarasiu Ioanu Antoneli tacs'a de m. ord. pre a. 186⁸/₉, à 5 fr., si pentru 1 esempl. act. ad. gen. V. si VI. à 1 fr. = 6 fr.

6) Prin Rm. dn. vicariu for. si colectoriu asoc. in Hatiegu Petru Popu s'a trimisu, si anume: a) Dela Rm. dn. tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈, 5 fr. b) Dela dn. parochu in Galatiu Ioane Suciú tacs'a de m. ord. nou pre an. 186⁸/₉, 5 fr. c) Dela dn. parochu in Riubarbatu Stefanu Sor'a tacs'a de m. ord. nou pre an. 186⁸/₉, 5 fr. d) Dela dn. par. in Corvesceni Petru Burlecu tacs'a de m. ord. nou pre a. 186⁸/₉, 5 fr. Sum'a 20 fr.

7) Prin dn. protop. vicepres. si col. asoc. Ioanu Hanni'a s'a trimisu la asoc., si anume: a) Dela dn. senat. Petru Rosc'a tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉, 5 fr. Cá colecte: b) Dela dn. parochu in Gusteriti'a Georgiu Stanésa 1 fr. c) Dela dn. par. in Siur'a mare Stefanu Oprisiu 1 fr. d) Dela dn. par. in Rusciori Ioanu Illioviúiu 1 fr. e) Dela dn. par. in Annasiu Ales. Predoviciu 1 fr. f) Dela dn. par. in Seliste Onisiforu Borcea 1 fr. g) Dela dn. par. in Telise'a Ioanu Iosoff 1 fr. h) Dela dn. par. in Gurariului Ioanu Mant'a 1 fr. i) Dela dn. par. in Sibieliu Oprea Cornea 1 fr. k) Dela dn. par. in Sibieliu Iacobu Popoviciu 1 fr. l) Dela dn. par. in Gallesiu Nicolau Rachitanu 1 fr. Sum'a 15 fr.

8) Dela dn. asesoriu in Gherl'a Ales. Nemesiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉, 5 fr.

9) Dela dn. advocatu in Gherl'a Augustu Munteanu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉, 5 f.

10) Prin dn. protop. si col. asoc. in Brasiovu Ioanu Petricu s'a trimisu pentru dn. parochu in Breticu, Dimianu Spiridonu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈, 5 fr.

11) Prin dn. protop. si col. alu asoc. Ioane Deacu s'a trimisu 26 fr. 48 cr., si anume cá colecta: a) din Henicu 80 cr.; b) din Stragi'a 6 fr. 20 cr.; c) din Hapri'a 2 fr.; d) din Dumitr'a 1 fr.; e) din Sienti'a 6 fr. 48 cr. Cá tacs'e de m. ord. dela dn. protop. Ioane Deacu tacs'a restanta 185³/₄, 5 fr. Dela dn. parochu si protop. onor. Clemente Tamasiu tacs'a de m. ord. pre an. eur. 186⁸/₉, 5 fr. Sum'a 26 fr. 48 cr. Pe langa acestea s'au mai trimisu mai multu cu 2 cr. Cu totulu 26 fr. 50 cr.

12) Dela dn. notariu com. in Resinari Ilariu Mutiu Urechi'a tacs'a pre an. 186⁸/₉, 5 fr.

13) Prin dn. protop. si col. asoc. in Turd'a Iac. Lugosianu s'a trimisu: a) dela dn. par. in Petridulu de diosu Iosifu Balintu tacs'a pentru diploma 1 fr.; b) dela dn. par. in Sindu Ioanu Ramontiai tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si pentru diploma 6 fr.; c) dela dn. par. in Grindu Nic. Tamasiu tacs'a de m. ord. pre a. 196⁸/₉, 5 fr.; sum'a 12 fr.

14) Prin dn. prof. si col. Ioanu M. Moldovanu s'a trimisu a) dela dn. prof. gimn. Ales. M. Micu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉, 10 fr.; b) dela dn. prof. gimn. Alimpiu Blasianu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉, 10 fr.; c) dela dn. adv. Georgie Katona tacs'a pre a. 186⁸/₉, 5 fr.; d) dela dn. prof. gimn. Basiliu Ratiu tacs'a de m. ord. pre 186⁷/₈ si 186⁸/₉, 10 fr.; e) dela dn. prof. gimn. Ioane M. Moldovanu tacs'a pre a. 186⁸/₉, 5 fr.; f) dela du. prof. Gedeonu Blasianu tacs'a pre a. 186⁷/₈ si 186⁸/₉, 10 fr.; g) dela dn. prof. Nicolae Solomonu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉, 5 fr.; h) dela dn. prof. Simeonu Micu tacs'a de m. ord. nou pe 186⁸/₉, 5 fr.; sum'a 60 fr. Cá colecta facuta prin staruinti'a dlui protop. gr. cat. in Panadea Ioanu Ignath: i) din parochi'a Jidveiului 80 cr.; k) din parochi'a Hususeului 2 fr. 40 cr.; l) din par. Teuniloru 1 fr.; m) din par. Santa Mariei 1 fr. 60 cr.; n) din par. Valea-Sasului 1 fr. 20 cr.; o) din par. Vescusiu 1 fr.; p) din par. Tâtârloa 4 fr.; q) din par. Feis'a 60 cr.; r) din par. Panada 1 fr.; s) din par. Mica-sasa 1 fr. 50 cr.; colect'a face sum'a 15 fr. 10 cr.

Catalogu generalu de carti romanesci
 alu libreriei S. Filtsch in Sibiiu (piati'a mica Nr. 424).

Ordinea catalogului:

Carti scolastice. — Pedagogia. — Filologia. — Serieri istorice. — Instructiuni religiose morale. — Legislatiune. — Politica. — Igiena. — Agronomia. — Lectura morala. — Romane, novele, voiaje. — Opere teatrale. — Poesii. — Scrieri diverse. — Musica. — Tablouri.

Rogamu pre onor. p. t. domni, cari dorescu carti dela noi, cá impreuna cu tocirea cartiloru se binevoiesca a trimite si o parte din pretiulu cartiloru, cá astfelu apoi numai restulu se'lu priimim prin posta (Nachnahme).

Catalogulu acest'a anuléza tóte catalógele edate mai nainte, si din tempu in tempu se amplifica si se indreptéza.

Pretiurile suntu computate in val. austr.

Carti scolastice.

- *Elementariu séu Abecedariu pentru scólele romanesci, de Basiliu Petri. Sibiiu 1868. 25 cr.
- Carte de cetire pentru scólele poporale romane, de Z. Boiu. Sibiiu 1868. 40 cr.
- *Carte de lectura romanésca pentru scólele romane primarie de V. Romanu. Sibiiu 1865. Edit. II. leg. 40 cr.
- Carte de lectur'a. Cupr. fabule, istorióre morali si nationali, igiena si poesii de B. Stefanescu. Editiune VIII. Bucuresci 1866. 30 cr.
- Carte de lectur'a romanésca, compusa din bucati culesc in usulu classiloru I. si II. de G. I. Munteanu. Part. I. si II. 50 cr.
- Carte de lectur'a romanésca, compusa din bucati culesc in usulu classiloru III. si IV. de G. I. Munteanu. P. III. si IV. 50 cr.
- *Compendiu de gram. limb. rom. de T. Cipariu. Edit. IV. Sibiiu 1865. 50 cr.
- Elemente de gramatica rom. de Masimu. Bucuresci 1860. 56 cr.
- Elemente de gramatica rom. de V. Stiléscu. Bucuresci 1862. 20 cr.
- Elemente de limb'a rom. dupa dialecte si monumente vechi de T. Cipariu. 1854. 1 fr. 40 cr.
- Gramatic'a romana (aprobata) pentru clasele gimn. infer. de G. I. Munteanu. Partea formaria. 50 cr.
- Gramatic'a romana pentru clasele gimn. de G. I. Munteanu. Part. sintact. Brasiovu 1861. 1 fr. 15 cr.
- Corneliu Nepote, trad. si esplicatu in limb'a romana de Andrea Liviu, canonicu custode. Lugosiu 1863. 75 cr.
- Despretiulu mortii din Cicerone. 1858. 45 cr.
- *Germania séu situatiunea, datinele si poporale ei, trad. de G. I. Munteanu. Sibiiu 1864. 40 cr.
- Istori'a lui Cicerone, trad. de T. Casimir. Bucuresci 1861. 90 cr.
- Istori'a poporului romanu de T. Liviu P., trad. si esplicata de I. Antonelli, bros. I. 60 cr. II. 40 cr., compl. 1 fr.
- Viat'a lui Agricola, trad. de G. I. Munteanu. Brasiovu 1858. 35 cr.
- Xenophon, Chiru-Pedia si Memorabilele in elinesce cu adnotatiunii in limb'a romana de Collocotide. 84 cr.
- Dictionariu romanu micu repertoru de cunoscentie generali, cupr. vorbe straine cu etymologi'a, termini tehnici, numiri proprii, notiuni istorice etc. de M. Antonescu. Bucuresci 1863. 2 fr. 50 cr.
- Dictionariu romanescu, latinescu, germanescu si francescu, de Ieromonachulu D. Pisone. Bucuresci 1865. 6 fr.
- Dictionariu portativu germano-romanu, de Th. Alexi, (cu litere latine) 2 fr. 10 cr.
- Dictionariu romanescu-francescu de Pontbriant. 14 fr.
- Dictionariu francesco-romanu publicatu de Th. Codrescu, 2 tom. 14 fr.
- Vocabulariu portativu nemt.-rom. de S. Petri. 1 fr. 20 cr.
- Vocabulariu portativu rom.-nemt. de S. Petri. 1 fr. 20 cr.
- Vocabulariu rom.-germ. de A. Polizu, inavutitu si cor. de G. Baritiu. 4 fr.

- Romanisch-deutsches Wörterbuch von S. B. Popoviciu (cu litere latine). 1 fr. 50 cr.
- Gramatica eleno-romana de I. Colocotide. 2 fr. 10 cr.
- Conversatiuni mag.-germ.-rom. acasa si pe drumu. Pest'a 1859. 1 fr.
- Crestomatia germana pentru clasele elementari de G. E. Niceforu. Brasiovu 1864. 90 cr.
- **Die rom. Amtssprache von I. Puscariu. Hermannstadt 1864. leg. 1 fr. 30 cr.
- Gramatica germana teoret.-pract. pentru usulu tinerimei rom. de S. Popoviciu Barcianu. Sibiiu 1864, leg. 80 cr.
- Metoda practica pentru a invetia cu inlesnire limb'a germana de Ahn. Partea I. 84 cr.
- Idem — Partea II. si III. (sub tip.)
- Metodu pract. de a invetiá limb'a germana de G. E. Niceforu. Bucuresci 1858. 2 fr. 30 cr.
- Gramatica limbei magiare pentru clasele gimnas. infer. de On. Baritiu. 70 cr.
- Dialogi rom.-francesi séu modulu d'a studia cu inlesnire limb'a francésca. 1 fr. 10 cr.
- Gramatica elementara a limbei italiene de Spinazzola. 84 cr.
- Flórea literaturéi italiene, opu autorisatu de consil. perman. alu instructiunei publice pentru usulu claselorú gimnasiale din Romania, de Spinazzola. 3 fr. 15 cr.
- *Dictionarelu latinu-romanu pentru incepetori de Ioane M. Moldovanu, profes. in Blasiu. Sibiiu 1864. 40 cr.
- *Gramatica latina pentru II, III. si IV. clase a gimn. de diosu de T. Cipariu. Partea I. Sibiiu 1865. 1 fr. 50 cr.
- Gramatica latina pentru II, III. si IV. clase a gimn. de diosu de T. Cipariu. Partea II. Blasiu 1860. 1 fr. 77 cr.
- Gramatica latina pentru clasele I. si II. gimnas. infer. de G. I. Munteanu. Partea form. Brasiovu 1863. 1 fr. 50 cr.
- Lectiunariu lat. pentru adou'a clase gimn. (impreuna cu Dictionarelu) dupa Schinnagl de I. M. Moldovanu, prof. in Blasiu. 1864. 1 fr. 20 cr.
- Dialogulu greco-rom., care cuprinde alfabetulu, regulele cetirei, declinarile si conjugarile, si o culegere de cele mai intrebuintiate vorbe, frase si dialoguri, de V. Russon. Bucuresci 1858. 80 cr.
- Chart'a marelui Principatu alu Transilvaniei de Sp. Fetti. 1 fr. 50 cr.
- Chart'a Europei, redigiata de inginer. C. N. Ramnicénu. Vien'a 1864. 1 fr. 20 cr.
- Chart'a Principatelorú unite. 70 cr.
- Chart'a Principatelorú unite romane. lucrata din ordinulu dlui generalu I. E. Florescu, ministru de resboiu. In 4 foi. Bucuresci 1863. 2 fr.
- Manualu de Geografia in dóua cursuri pentru clasele gimn. inf. de G. I. Munteanu. Edit. II. Sibiiu 1864. 48 cr.
- Noulu atlasu de geogr. in limb'a rom., cupr. 7 carte: Planiglobulu, Europ'a, Asi'a, Africa, Americ'a, Oceanu si Dacia, de Schweder. 1 fr. 60 cr.
- Chart'a Daciei moderne de Laurianu. 80 cr.
- Geografia si istoria evului vechiu, mediu si nou, manualu prelu-cratu pentru clasele superioare gimnas. si reale dupa W. Pütz de dr. Mesiota. Vol. I. evulu vechiu (vol. II. si III. continendu evulu mediu si nou voru aparé in curendu.) 2 fr. 80 cr.
- Aritmetica teoretico-practica cu rationamente apropiate de integinti'a copiiloru si cu questionariu in diosulu paginiloru de G. Eustatiu (Ciocanilli). Bucuresci 1866i 55 cr.
- †Aritmetica pentru scólele pop. de V. Romanu. Sibiiu 1858. 25 cr.
- Computulu in scóla populara (Manualu pentru invetiatori) de I. Popescu, prof. la inst. diec. ped. teol. in Sibiiu. 1865. 1 fr.
- Cursu elementariu de desemnulu liniaru de agrimentura si de architectura, trad. de M. Poenaru. Bucuresci 1861. 1 fr.
- Elemente de aritmetica pentru usulu scólelorú secundare de Mocnicu. 1 fr. 80 cr.

15) A mai incursu deadreptulu la cass'a asoc.: a) dela dn. parochu si prof. Zach. Boiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; b) dela dn. red. Nic. Cristea tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; c) dela dn. adv. dr. Ioanu Nemesiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; d) dela dn. consil. aulicu Iac. Bolog'a tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; e) dela dn. asesoriu la tabl'a regia in Muresiu-Osorheiu Petru Piposiu tacs'a de m. ord. pre a. 186⁵/₆, 186⁶/₇, 186⁷/₈ si 186⁸/₉ cu totulu 20 fr.; f) dela dn. consil. de finantia Petru Manu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; g) dela dn. not. com. in Saadu Ioane Macelariu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr. Sum'a 50 fr.

Sibiiu, 22. Iuliu 1869.

II.

1) Prin dn. protop. si col. asoc. in Abrudu Ioanu Galu s'a administratu la fondulu asoc. 30 fr., si anume: a) dela dn. par. si protop. onor. Ales. Amosu Tobiasiu tacs'a de m. ord. pre an. 186⁸/₉ 5 fr.; b) dela dn. adv. Mat. Nicol'a tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; c) dela dn. fiscalu Dionisiu Tobiasiu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; d) dela dn. asesoriu Bas. Bosiot'a Motiu Dembulu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; e) dela dn. proprietariu Alesandru Lazaru tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.; f) dela dn. prot. Ioanu Galu tacs'a pre 186⁸/₉ 5 fr.

2) Prin dn. vicepres. la tabl'a regia Augustinu Laday trimite asoc. cá colecte dela unele comune 36 fr.

3) Dela dn. protop. in Muresiu-Uivar Leontiu Leonteanu tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

4) Dela dn. provisoriu la fundatiunea Sterc'a-Siulutiana in Springu Vas. Albini tacs'a de m. ord. pre 186⁸/₉ 5 fr.

5) Prin dn. protop. si col. asoc. in Zernesci I. Metianu se trimitu la asoc. cá tacs'a de m. ord. 75 fr., si anume: a) dela dn. par. in Mocciu Ioanu Persioiu tacs'a de m. ord. pre 186⁴/₅, 186⁵/₆, 186⁶/₇ si 186⁷/₈ 20 fr.; b) dela dn. par. in Mocciu G. Gerbacea pre 186⁴/₅ si 186⁵/₆ 10 fr.; c) dela dn. par. in Resnovu Ioanu Nan pre 186⁴/₅ st 186⁵/₆ 10 fr.; d) dela dn. adv. in Brasiovu Iosifu Puscaru pre 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 10 fr.; e) dela dn. arendatoriu in Zernesci Nic. Chiornitia pe 186⁶/₇, 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 15 fr.; f) dela dn. par. in Zernesci Ioanu Comsia pre 186⁶/₇ 5 fr.; g) dela dn. par. in Simenu Ioanu Mosioiu pre 186⁴/₅ 5 fr. Sibiiu, 26. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans. romane.

Publicarea contribuitorilor incurse

la fondulu asociatiunei trans. prin staruint'a protop. gr. cat. alu Clusiului Ioanu Pamfilie dela urmatoriele parochii gr. cat. si contribuenti:

- a) Dela parochi'a Agiresiu (nu este lista) 4 fr.
- b) " " Capusiulu micu (nu este lista) 1 fr. 50 cr.
- c) " " Feiurdu (nu este lista) 10 fr. 45 cr.
- d) " " Fenesiulu sasescu, si anume: Grigoriu Olteanu 2 fr.; Georgie Rakoltii 52 cr.; din colect'a in diu'a de Craciunu si de Pasci s'a adunatu 1 fr. 79 cr.; Vasilie Lonianu 52 cr.; Ioanu Blagu 52 cr.; Petru Selagianu 1 fr.; Sam. Stoic'a 52 cr.; Vas. Popu docentele 1 fr.; Teod. Magie 30 cr.; Zach. Sighiartau 1 fr.; Georgie Flucerasiu 52 cr.; Ioanu Saliceanu 52 cr.; Teod. Rusu 50 cr. Adica 13 insi au datu 10 fr. 71 cr.
- e) Dela parochi'a Gorboulu ung. (nu este lista) 1 fr. 89 cr.
- f) " " Top'a Saneraiu, si anume: Ioane Bochisiu parochu 1 fr.; Ales. Pap 40 cr.; Grig. Bercianu 10 cr.; Alesia Papu 10 cr.; Nechita Ciogolasiu 10 cr.; Nicolau Rusu 10 cr.; Sam. Gresdanu 5 cr.; Georgie Nemesiu 5 cr.; Ilean'a Bercianu 5 cr.; Sim. Gaboru 20 cr.; Petru Baicanu 10 cr.; Grig. Muresianu 20 cr.; Leonte Teutu 15 cr.; Irimie Cozaru 10 cr.; Dum. Bercianu 10 cr.; Ioane Pap cant. 10 cr.; Ioane Papu docente 30 cr.; Vas. Rusu 10 cr.; Ilie Abrudeanu 10 cr.; Ioanu Lazaru (tanicu) 10 cr.; Dumitru Gaboru 10 cr.; Ioane Nemesiu 5 cr.; Ioane Parasca 5 cr.; Grig. Lazaru 10 cr.; Sam. Bercianu 10 cr.;

Ilie Ciogolasiu 10 cr.; Ioane Paroanu 10 cr. Adica 27 insi au datu 4 fr. 10 cr.

g) Dela parochi'a Top'a deserta, si anume: Ilie Campeanu 50 cr.; Georgie Podoba 50 cr.; Georgie Nemesiu 50 cr.; Georgie Kogozanu 50 cr.; Sim. Zahanu 50 cr.; Grig. Campeanu 50 cr.; Vas. Rogozanu 50 cr.; Ioanu Rogozanu 50 cr.; colecta dela comun'a intr'ega 1 fr. 50 cr. Adica 9 insi au datu 5 fr. 50 cr.

h) Dela parochi'a Suciagu, si anume: Georgie Popu preotu 40 cr.; Szabo Diloe 4 cr.; Cadis Ioanu 5 cr.; Lapusianu Ioanu 5 cr.; Corni'a Ioanu 5 cr.; Muresianu Onutiu 5 cr.; Szabo Pav. 5 cr.; Szabo Ioanu 4 cr.; Lapusianu Ioanu 5 cr.; Capusianu Ioanu 3 cr.; Szarko Petru 4 cr.; Szabo Mitru 5 cr.; Precupu Danie 3 cr.; Petrindanu Pascu 3 cr.; Grindanu Ioanu 3 cr.; Dreve Gligoru 3 cr.; Bacianu Nanie 3 cr.; Szarko Mitru 3 cr.; Bonda Sim. 3 cr.; Muresianu Georgie 3 cr.; Zsucanu Onutiu 3 cr.; Tanticu Ioanu 3 cr.; Zsucanu Todér 3 cr.; Szabo Ioanu 3 cr.; Bonda Alesandru 3 cr.; Muresianu Ioanu 3 cr.; Szabo Nic. 3 cr.; Prigona Mitru 4 cr.; Almesianu Demianu 3 cr.; Lupu Georgie 4 cr.; Coste Ioanu 3 cr.; Prigona Nastasie 3 cr.; Szabo Ioanu 3 cr.; Grindanu Santionu 3 cr.; Moldovanu Petru 3 cr.; Sumurducanu Ioanu 3 cr.; Szarko Pav. 3 cr.; Bacianu Danila Bott'a Sim. 3 cr.; Lapusianu Onutiu 3 cr.; Lapusianu Vasilica 3 cr.; Szabo Gavrilu 3 cr.; Szabo Georgie 3 cr.; Dreve Vas. 3 cr.; Lapusianu Mitru 3 cr.; Dreve Ilia 3 cr.; Puscasiu Lupu 3 cr.; Papu Costanu 3 cr. Adica 48 insi an datu 2 fr.

i) Siardulu ung. (nu este lista) 60 cr.

k) Dela parochi'a Argisiu (nu este lista) 1 fr.

l) " " Tiurea (nu este lista) 1 fr. 20 cr.; mai multu cu 2 cr. Sum'a 42 fr. 90 cr.

(S'a trimisu la asociat. prin ven. ord. metrop. gr. cat. de Alb'a-Iuli'a.) Sibiiu, 22. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Publicarea ofertelor incurse

pentru monumentulu lui Andreiu Muresianu prin staruint'a si zelulu dlui jude cerc. in Nagylak Mich. Sierbanu.

Vincentiu Marcoviciu, preotu gr. orient. in Nadlacu 2 fr. Georgie Sierbanu, preotu gr. or. in Nadlacu 1 fr. Dem. Lutiai, preotu gr. or. in Nadlacu 1 fr. Micb. Chicinu, invetiat. gr. or. in Nadlacu 1 fr. Iuliu Balcu, vicenot. com. in Makovi'a 2 fr. Florea Crisianu, arendatoriu in Mezöhegyes 2 fr. Mich. Plesiu, economu in Nadlacu 1 fr. I. Margineanu, economu in Nadlacu 2 fr. Teodoru Draganu, economu in Nadlacu 2 fr. Constantinu Siandoru, jude comunalu in Nadlacu 1 fr. Teodoru Petianu, tutore orf. in Nadlacu 1 fr. Pantelie Onea, economu in Nadlacu 50 cr. Teodoru Stroca, economu in Nadlacu 50 cr. Iustinu Feucianu, invetiat. in M. Cianadu 50 cr. Sofroniu Marianutiu, jude comunalu in M. Cianadu 1 fr. Iosifu Hegedüs, not. com. in M. Cianadu 1 fr. Petru Misarosiu, jude comunalu in Sietinu 30 cr. Simeonu Iancai, economu in Sietinu 30 cr. Pecurariu Teodoru, economu in Sietinu 10 cr. Petru Romanu, economu in Sietinu 10 cr. Nicolau Bataranu, economu in Sietinu 10 cr. Ioanu Romanu, economu in Sietinu 10 cr. Mitru Costea, econ. in Sietinu 10 cr. Mich. Vasitagi, not. com. in Sietinu 2 fr. Teod. Popoviciu, preotu gr. cat. in Sietinu 1 fr. Pav. Maioru, preotu gr. cat. in Sietinu 1 fr. Atanasiu Popoviciu, farbariu in Sietinu 30 cr. Mich. Draganu, econ. in Sietinu 1 fr. Emanuilu Kaufmann, arendat. in Sietinu 50 cr. Filipu Manbeimu, econ. in Sietinu 20 cr. Vincentiu Romanu, percept. com. in Sietinu 30 cr. Teod. Creznicu, econ. in Sietinu 10 cr. Spiridonu Draganu, econ. in Sietinu 20 cr. Emer. Popu, percept. com. in Sietinu 30 cr. Metadiu Romanu, tutore orfanu in Sietinu 10 cr. Georgiu Giurgiutiu, economu in Sietinu 20 cr. Mich. Sierbanu, jude cercualu in Nagy-Lak 2 fr. 20 cr. Sum'a 30 fr. v. a.

Sibiiu, 26. Iuliu 1869.

Dela secretariatulu asoc. trans.

- Elemente de aritmetica rationata cu autorizatiunea consil. perm. alu instr. publice, de Falevianu. 2 fr. 64 cr.
 Geometria elementaria de G. Eustatiu. 60 cr.
 Clasele elem. de ist. naturala pentru usulu clas. super. gimn. de dr. Iuliu Barasiu. Tom. I. Zoologia. Bucuresti 1864. 2 fr. 30 cr. Tom. II. Botanica. Tom. III. Mineralogica. 1 fr. 50 cr.
 Contemplati'a naturei, uvrageu pentru respandirea sciintiloru naturale lucratu de Ch. Bonnet; corig. de D. Ananescu, profes. de zoologia. Bucuresti 1863. 90 cr.
 Elemente de cosmografia de A. A. Laurianu. Bucuresti 1861. 20 cr.
 Elemente de fizica de E. Phil. Dubân. Iasi 1861. 48 cr.
 Elemente de istoria naturala pentru clasele elem. de dr. Stamati, edit. de Codrescu si Gusti. Iasi 1862. 75 cr.
 Elemente de istoria naturala, prescurtata dupa Beleze de D. Iareu. Bucuresti 1862. 36 cr.
 Fisic'a scóloru primare, trad. de I. Ionescu. Bucuresti 1863. 84 cr.
 Fisic'a usuala si meteorologia de marin. Bucuresti 1863. leg. 84 cr.
 Istoria naturala a imperatiiei planteloru pentru clas. gimn. de A. Pocorni. Vien'a 1864. 60 cr.
 Notiuni cosmografice cu 7 figuri de S. Muntén. Bucuresti 1865. 70 cr.
 Prescurtare de chemia, trad. de A. Marin, profesorul in Bucuresti. 1852 si 1854. 2 tom. 7 fr. 50 cr.
 Elemente de zoologia de Stefanescu. 85 cr.
 Cosmografia pentru usulu scóloru primare de Laurianu. 20 cr.
 Animalele antedeluviane de Stefanescu. 1 fr. 10 cr.
 Manualu de filosofia de Krug, trad. de Laurianu. 3 fr. 15 cr.
 Elemente de filosofia dupa W. T. Krug de T. Cipariu. Tom. I. si II. fiacare tom. 2 fr. 15 cr.
 Manualu de filosofia de Zalomit. 2 fr. 80 cr.
 Dacia literaria de Cogalniceanu, edit. a 2-a, ilustrata cu portretele dloru Const. Negruzzi, Vasilie Alecsandri si Michailu Cogalniceanu. 7 fr.
 Mitologi'a greciloru, romaniloru si a egipteniloru, de D. N. Preda, ilustrata cu 44 de imagini. Bucuresti 1863. 4 fr. 25 cr.
 *Elemente de istori'a Transilvaniei pentru invetiatori si scólele populare romane scrise de Ioane V. Rusu. Sibiu 1865. tare leg. 30 cr.
 Elemente de geografi'a antica. Lumea cunoscuta de romani in timpul republicei de B. C. Siaicariu, profesorul in Bucuresti. 1863. 40 cr.
 Istori'a Ardealului pentru scólele poporali scrisa de Ioane M. Moldovanu, prof. gimn. in Blasiu. 1866, bros. 30 cr.
 Istori'a romana nationala pentru tinerimea romana de dr. A. M. Marienescu. Fasci'ora 1 si 2. 30 cr.
 Elemente de istori'a romaniloru dela fundarea Romei pana la caderea republicei, de D. Ioanescu, profes. in Bucuresti, 1862. 54 cr.
 Elemente de istori'a romaniloru pentru clasa primaria de A. T. Laurianu. Edit. 5-a. Bucuresti 1863. 40 cr.
 Istori'a romaniloru, séu Dacia si Romania, de Eliad, cart. 40 cr.
 Romane dupre metoda catechetica, pentru scólele primare satesci si militare, de Ureche. 54 cr.
 Catechismu pentru tenerimea gr. cat. romana, compusu de And. Liviu, canonicu in Lugosiu, cu beneuventarea Ilustr. Sa dn. A. Dobra, episcopulu etc. 40 cr.
 Catechismu micu pentru tenerimea gr. catol. cu beneuventarea pré santitului parinte Ioane Alexi, episcopulu diecesei Gherlei tiparita. Vien'a 1861. 7 cr.
 Catechismu de mijlocu etc. Vien'a 1863. 17 cr.
 Catechismu mare etc. Vien'a 1863. 46 cr.
 Epistolele si evangeliile dumineceloru si ale serbatoriloru de preste anu, de N. Balasiescu. 1864. 60 cr.
 Geografi'a biblica séu descrierea locuriloru insemnate prin fapte biblice de G. I. Munteanu. Brasiovu 1854. 53 cr.
 †Istori'a biblica pentru prunci ilustr. cu icóne spre folosulu scól. 25 cr.
 Istori'a sacra urmata de viéti'a dlui nostru Isusu Christosu de B. Catulescu. Bucuresti 1860. 84 cr.
 Morala cristiana dupa Vamva de Benescu. Bucuresti 1855. 2 fr. 30 fr.
 Prohodulu dlui Ddieu si mantuitoriului nostru Isusu Christosu, care se canta in sf. si marea Vineri séra la privig. Bucuresti 1862. 80 cr.
 Scienti'a s. scripture de T. Cipariu. 1 fr. 62 cr.
 Cateva analise literarie externe de B. Petric. Hajdeu. Bucuresti 1865. 60 cr.
 Cunoscintie folositoare de I. M. Bujoreanu. Bucuresti 1866. 60 cr.
 Elemente de poetica metrica si versificatiune de T. Cipariu. 1860. 1 fr. 45 cr.
 Epistolarul séu carte de invetiatura pentru deprinderea in corespondintie si scrisori atatu private catu si politice de S. B. Popoviciu. 1863. 55 cr.
 Principia de retorica si elocuinti'a amvonului de arch. Dionisie. Iasi 1859. 2 bros. 3 fr. 20 cr.
 Technologia de H. Guilleri, trad. A. Marin. Bucuresti 1848. 70 cr.
 Tractatu de stenografia coord. in limba rom. de E. Bosianu. 1 fr. 70 cr.
 Pedagogia.
 Modulu de educatiunea séu crescerea vechiloru egipteni, persi, greci si romani de M. Bota. 1858. 35 cr.
 Modele de scrieri cu litere latine, cirilice, germane, leg. in 12 foi. 35 cr.
 Libele de scrisu (Schreibbüchel) pentru romanesce, germanesco dictando cu cate 2 cr., 10 buc. 16 cr., 100 buc. 1 fr. 20 cr.
 *Catalogu diualu despre cercetarea si propasirea in invetiaturile scolare a tenerimei, cóla 3 cr.
 Compendiu de pedagogia. 1 fr. 20 cr.
 (Va urma.)

Dictionariulu

UNGURESCU-ROMANESCU

(Magyar-román szótár)

compusu de Georgie Baritiu, Brasiovu 1869, legatu usioru cu 3 fr. 20 cr., legatu tiépenu cu calcaia de piele (Halbfranzband) 3 fr. 70 cr. v. a., se póte trage atatu dela auctoriu deadreptulu, catu si se póte comandá prin librerie totu cu pretiurile susu aratate, pen-truca s'a ingrigitu, cá pretiulu se remana acelasi.

La cei mai departati dintre dd. abonati s'au trimisu ecsemplariale prin posta, din cauza ca ori ce alta ocasiune prompta si sigura a lipsitu. La cei cari au a primi cate 10 à 50 ecs. s'au trimisu prin carausi si pe calea ferata.

 Din „Transilvani'a“ mai avem ecsemplaria din anulu curg. incependu dela 1. Ianuariu.

Din a. 1868 se afla ecsempl. legate, depuse la comitetu in Sibiu. Pretiulu 3 fr. v. a.